

Załącznik do Uchwały Rady Miejskiej w Kłobucku nr 442/XLV/2014
z dnia 12.08.2014 r.

Strategia Rozwiązywania Problemów

Społecznych Gminy Kłobuck

na lata 2014 - 2020

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
Kłobuck 2014

Handwritten signature

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA	7
1.2. UWARUNKOWANIA TWORZENIA STRATEGII.....	8
1.2.1. PODSTAWY PRAWNE	11
1.2.2. PODSTAWY PROGRAMOWE.....	12
1.2.3. EUROPA 2020 – STRATEGIA NA RZECZ INTELIGENTNEGO I ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU.....	13
1.2.4. KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ „INICJATYWA NA RZECZ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI SPOŁECZNEJ”	13
1.2.5. KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ W SPRAWIE POLITYKI UE I WOŁONTARIATU: UZNAWIE I PROPAGOWANIE WOŁONTARIATU TRANSGRANICZNEGO W UE	15
1.2.6. POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI. DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU.....	16
1.2.7. ŚREDNIOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	16
1.2.8. STRATEGIA ROZWOJU KAPITAŁU SPOŁECZNEGO 2011-2020.....	17
1.2.9. NARODOWA STRATEGIA INTEGRACJI SPOŁECZNEJ.....	18
1.2. 10. STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO NA LATA 2006- 2020	20
1.2.11. STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH DLA POWIATU KŁOBUCKIEGO	22
1.2. 12 . PLAN ROZWOJU LOKALNEGO GMINY KŁOBUCK NA LATA 2004-2013	23
2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA	25
2.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY	26
2.2. DEMOGRAFIA	27
2.3. PROBLEMY SPOŁECZNE W PERSPEKTYWIE OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ.....	31
2.4. KWESTIA DZIECKA.....	39

2.5. KWESTIA OSÓB BEZROBOTNYCH	43
2.6. KWESTIA UZALEŻNIEŃ I PRZEMOC W RODZINIE.....	49
2.7. STAROŚĆ I NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	51
2.8. KWESTIA PRZESTĘPCZOŚCI	53
2.9. LOKALNE PROBLEMY Z PERSPEKTYWY LIDERÓW SPOŁECZNYCH	53
2.10. ANALIZA SWOT.....	65
2.11. ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE REALIZACJĘ STRATEGII.....	72
2.12. PODSUMOWANIE DIAGNOZY I PROGNOZA ZMIAN DO 2020 ROKU	75
3. CZĘŚĆ PROGRAMOWA.....	81
3.1. MISJA.....	82
3.2. CELE STRATEGICZNE, OPERACYJNE, KIERUNKI DZIAŁAŃ.....	83
3.3. MONITORING I SPOSÓB REALIZACJI STRATEGII.....	93
3.3.1. MONITORING	93
3.3.2. PRZYJĘTE WSKAŹNIKI I RAMY FINANSOWE.....	93
3.3.3. CECHY PROJEKTÓW I PROGRAMÓW.....	96
4. UWAGI KOŃCOWE	97

WSTĘP

Samorządy lokalne działające w warunkach gospodarki rynkowej, cechującej się dużą dynamiką zmian i niepewnością, co do ich kierunków, muszą posiadać zdolność do wczesnego rozpoznawania zagrożeń, jak i dostrzegania pojawiających się szans. W takich warunkach istotnego znaczenia nabiera zarządzanie strategiczne, które oparte na opracowywaniu, wdrażaniu i kontroli realizacji planów strategicznych, umożliwia dostosowanie funkcjonowania jednostek terytorialnych do zmian zachodzących w otoczeniu. Na poziomie zarządzania lokalnego, w zakresie polityki społecznej, podstawową rolę wśród tego typu planów pełni strategia integracji i rozwiązywania problemów społecznych.

Strategia pozwala na racjonalizację lokalnej polityki społecznej. Określa misję oraz wyznacza cele strategiczne i działania, których wdrożenie powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować społeczne skutki kwestii społecznych. Dokument stanowi, podstawę do realizacji stosunkowo trwałych wzorów interwencji społecznych, które mają przyczynić się do poprawy warunków życia mieszkańców w szczególności tych, którzy są zagrożeni marginalizacją i wykluczeniem społecznym i doprowadzić do integracji społecznej.

Strategia jest dokumentem uspołecznionym. W pracach nad nim uczestniczyli przedstawiciele samorządu lokalnego, środowisk pomocy społecznej, rynku pracy, oświaty, kultury, ochrony zdrowia, policji i sądownictwa, przedstawiciele organizacji pozarządowych, kościoła, mieszkańcy gminy. W prace mieszkańcy byli włączeni zarówno na etapie diagnozowania problemów społecznych, poprzez badania ankietowe, jak i po przygotowaniu wstępnego projektu dokumentu w trakcie konsultacji nad jego zapisami.

Dokument ma charakter kilkuletni; został przygotowany na lata 2014-2020. Jest zgodny z założeniami odnoszących się do polityki społecznej dokumentów strategicznych, przygotowanych na poziomie europejskim, ogólnopolskim

i samorządowym i umożliwi ubieganie się o środki zewnętrzne, m.in. z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej.

Strategia stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej. Skuteczność wyznaczonych w niej działań pomocowych będzie zależała zarówno od posiadanych i pozyskanych przez gminę środków finansowych, jak i szerokiej, aktywnej i skoordynowanej współpracy przedstawicieli administracji samorządowej i partnerów społecznych, w tym organizacji pozarządowych. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych składa się z trzech zasadniczych części, tj. części wprowadzającej, diagnostyczno-analitycznej i programowej.

Część wprowadzająca zawiera informacje na temat uwarunkowań zewnętrznych (prawnych i strategiczno-programowych) tworzenia dokumentu.

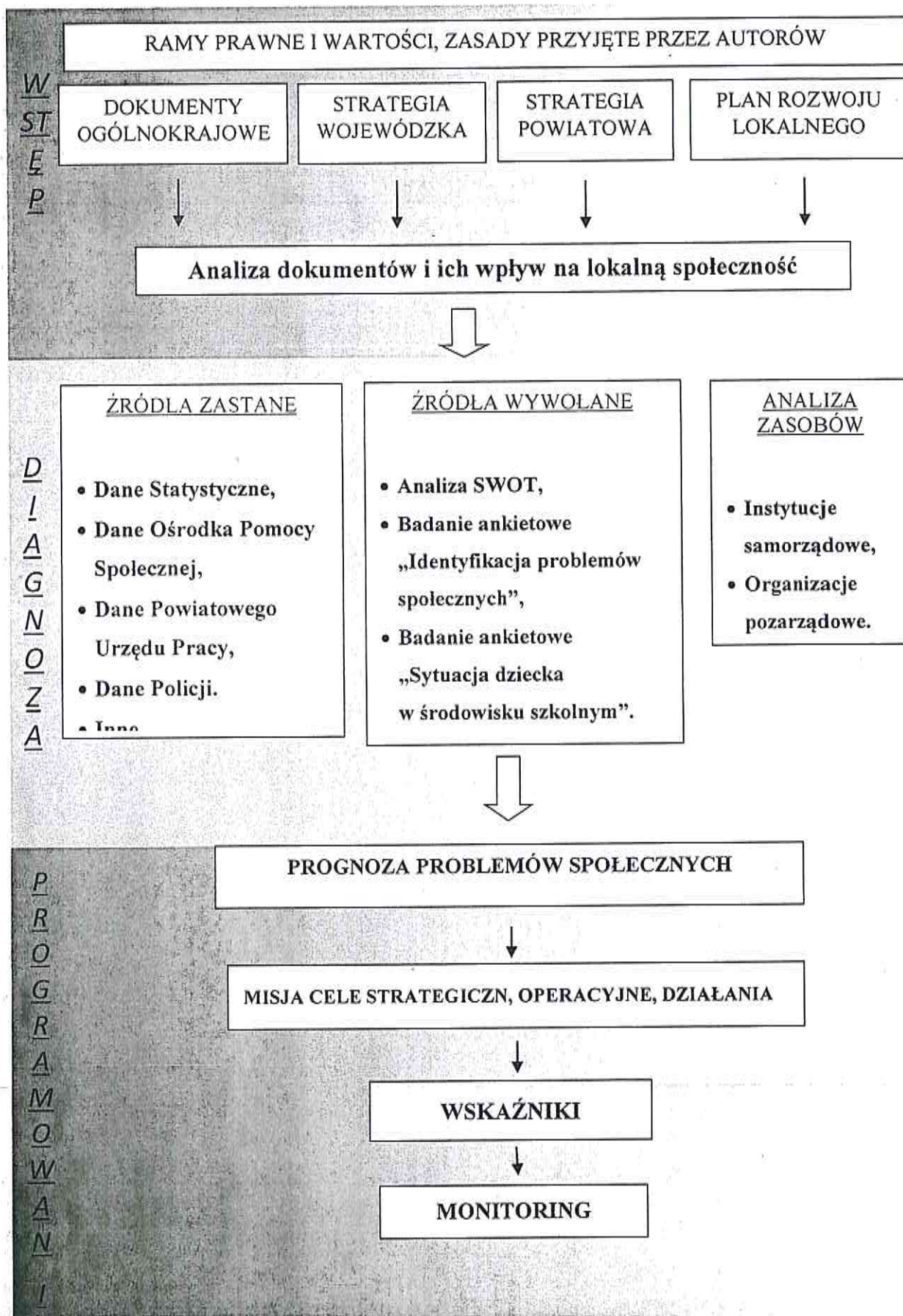
Część diagnostyczno - analityczna zawiera informacje ogólne dotyczące gminy oraz diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej w gminie Kłobuck, która została oparta na badaniu źródeł zastanych, tj. danych pozyskanych z instytucji i organizacji działających w gminie bądź obejmujących zasięgiem działania jego mieszkańców, identyfikacji mocnych i słabych stron oraz szans i zagrożeń lokalnego systemu polityki społecznej (SWOT), a także analizie ankiet, skierowanych do przedstawicieli funkcjonujących w gminie placówek oświatowych oraz reprezentantów środowiska lokalnego (liderzy lokalni, mieszkańcy).

Część programowa zawiera najistotniejsze założenia polityki społecznej gminy na najbliższe lata. Są one ujęte w formie misji, celów strategicznych, celów operacyjnych i kierunków działań. W części programowej są również wskazane podmioty realizujące strategię i współdziałające w jej realizacji, źródła finansowania i czas realizacji wyznaczonych w dokumencie działań oraz jest zaprezentowana informacja na temat sposobu wdrożenia strategii oraz prowadzenia monitoringu jej realizacji. Dla realnej oceny stopnia wdrożenia dokumentu jest przygotowany wykaz wskaźników monitoringowych.

Poniższy diagram prezentuje strukturę Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych.

METODOLOGIA OPRACOWANIA DOKUMENTU

STATE OF TEXAS

IN SENATE,
January 12, 1954.

REPORT OF THE
COMMISSIONERS OF THE
GENERAL LAND OFFICE
ON THE
LANDS BELONGING TO THE STATE OF TEXAS

CONTENTS

PAGES

I. CZĘŚĆ WPROWADZAJĄCA

1.2. Uwarunkowania tworzenia strategii

Dokument wpływający na rzeczywistość społeczną winien być oparty na wartościach i zasadach polityki społecznej. Wartość to termin używany do określenia tego, co godne uznania i pożądana, cenne i dobre. Człowiek budujący swój system wartości pewne z nich odrzuca jako złe, czyli traktuje jako „antywartości”, inne pozostawia i hierarchizuje według przypisywanej im ważności. Wartość jest cechą względną, a to oznacza, że nie zawsze, nie w każdym miejscu, nie przez wszystkich i nie w każdych okolicznościach przypisywana jest przedmiotom podlegającym ocenie. Przedmiotami wartościowania w polityce społecznej są najczęściej stosunki społeczne, stan zaspokojenia potrzeb, instytucje społeczne, stosunki między człowiekiem a przyrodą.

Z wartości wynikają zarówno cele polityki społecznej, jak i zasady. Źródła, z których czerpie wartości polityka społeczna, są bardzo różnorodne. Są to m.in. ideologie, doktryny społeczne i gospodarcze, społeczne oczekiwania wyrażane za pośrednictwem różnych kanałów społecznej komunikacji, normy zwyczajowe, poglądy osób znaczących w społeczeństwie. W polityce społecznej, odwołującej się do wartości cenionych przez społeczeństwo, ważny jest podział na wartości odczuwane i uznawane. Wartości odczuwane wiążą się głównie ze sferą emocjonalną, zaś uznawane opierają się na przekonaniach, że pewne cechy powinny być odczuwane jako wartość.

Zasady to ogólne doktryny i normy działania, którymi powinny kierować się podmioty polityki społecznej w realizacji podstawowego celu, jakim jest zaspokajanie potrzeb. Niektóre zasady polityki społecznej są tożsame z wartościami. Zasady, które są najczęściej artykułowane bądź realizowane w polityce społecznej, a które stają się dla twórców strategii podstawowymi fundamentami budowania społeczności lokalnej, wolnej od zagrożeń i problemów społecznych, to:

1. **Zasada samopomocy** – przejawia się w istnieniu i rozwoju pomocy wzajemnej ludzi zmagających się z podobnymi problemami życiowymi oraz pomocy silniejszych dla słabszych; zazwyczaj w ramach niewielkich nieformalnych grup.

2. **Zasada przezorności** – oznacza, że bezpieczeństwo socjalne jednostki nie może być tylko efektem świadczeń ze strony społeczeństwa, ale wynikać powinno także z odpowiedzialności człowieka za przyszłość własną i rodziny.
3. **Zasada solidarności społecznej** – najczęściej rozumiana jako przenoszenie konsekwencji, niekiedy utożsamiana z solidaryzmem społecznym, oznaczającym wyższość wspólnych interesów członków społeczeństwa nad interesami poszczególnych klas lub warstw.
4. **Zasada pomocniczości** – oznacza przyjęcie określonego porządku, w jakim różne instytucje społeczne dostarczają jednostce wsparcia, gdy samodzielnie nie jest w stanie zaspokoić swoich potrzeb; w pierwszej kolejności pomoc powinna pochodzić od rodziny, a następnie od społeczności lokalnej, a na końcu od państwa.
5. **Zasada partycypacji** – wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która poszczególnym ludziom zapewnia możliwość pełnej realizacji swoich ról społecznych, natomiast poszczególnym grupom pozwala zająć równoprawne z innymi miejsce w społeczeństwie.
6. **Zasada samorządności** – stanowi realizację takich wartości, jak wolność i podmiotowość człowieka, a wyraża się w takiej organizacji życia społecznego, która jednostkom i grupom gwarantuje prawo do aktywnego udziału w istniejących instytucjach społecznych oraz tworzenia nowych instytucji w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb i realizacji interesów.
7. **Zasada dobra wspólnego** – przejawia się w takich działaniach władz publicznych, które uwzględniają korzyści i interesy wszystkich obywateli i polegają na poszukiwaniu kompromisów tam, gdzie interesy te są sprzeczne.
8. **Zasada wielosektorowości** – polega na równoczesnym funkcjonowaniu publicznych podmiotów polityki społecznej, organizacji pozarządowych i instytucji rynkowych, które dostarczają środków i usług służących zaspokajaniu potrzeb społeczeństwa.

Polityka społeczna, jako przewodnik czy też wskazówka działania oparta na zadeklarowanych wartościach i zasadach, określa i wyjaśnia misję, obejmuje możliwości i cele przedsięwzięć organizacyjnych, wymusza odpowiednie zachowania, nakreślając przydział odpowiedzialności i towarzyszącą temu delegację kompetencji na wszystkie poziomy organizacyjne.

Z wymienionych powyżej zasad wynikają podstawowe cele, które powinny kształtować politykę społeczną w danym środowisku lokalnym. Są to przede wszystkim:

- dążenie do poprawy położenia materialnego i wyrównywanie szans życiowych grup społeczeństwa ekonomicznie i socjalnie najsłabszych;
- prowadzenie bieżących działań osłonowych;
- dostrzeganie z wyprzedzeniem zagrożeń społecznych;
- dorównywanie do standardów unijnych i międzynarodowych.

Polityka społeczna Unii Europejskiej opiera swoje założenia na działaniach związanych z polepszeniem warunków życia, pracy i kształcenia, zapewnieniem powszechności prawa do zatrudnienia i wykształcenia, a wreszcie stworzeniem systemu zabezpieczenia społecznego. Z uwagi na przystąpienie naszego kraju do tej struktury społeczno-gospodarczej jest rzeczą oczywistą i zrozumiałą, że właśnie te wartości i zasady stanowią fundament budowy dokumentu wskazującego lokalne problemy społeczne i metody ich rozwiązywania.

W polityce społecznej terminem „problemy społeczne” oznacza się wszelkiego rodzaju dolegliwości, zakłócenia, niedogodności występujące w życiu zbiorowym. Natomiast określeniem „kwestia społeczna” wyróżnia się wśród nich te, które:

- odznaczają się szczególną dolegliwością dla potencjału osobowego społeczeństwa;
- są następstwem niedostosowania sposobu, w jaki funkcjonuje społeczeństwo, do podstawowych potrzeb indywidualnych i zbiorowych;
- nie są możliwe do rozwiązania siłami pojedynczych grup ludzkich.

W węższym znaczeniu termin „kwestia społeczna” oznacza konkretny problem o szczególnie wysokim stopniu dotkliwości dla życia i współdziałania członków społeczności. W szerszym znaczeniu termin ten oznacza natomiast sprzeczność pomiędzy zasadami obowiązującymi w danym społeczeństwie, formacji ustrojowej czy nawet cywilizacji, a dążeniami jednostek i zbiorowości do godnego życia.

Przygotowując dokument programowy, wskazujący kierunki działań samorządu w kształtowaniu i realizacji lokalnej polityki społecznej, nie można nie wspomnieć o wartości podstawowej, która posłużyła autorom za fundament przy jego opracowywaniu. Wartością tą jest zasada wspierania rodziny jako najważniejszej komórki społecznej. Jest ona głównym przesłaniem niniejszego dokumentu, gdyż od wspierania siły rodziny należy rozpoczynać każdy rodzaj oferowanej pomocy.

1.2.1. Podstawy prawne

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, podobnie jak inne dokumenty strategiczne przygotowywane na różnych szczeblach administracji publicznej, jest dokumentem uwarunkowanym prawnie. Obowiązek jej opracowania wynika wprost z art. 17 ust. 1 pkt 1 i art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2013 r., poz. 182. z późn. zm.) , które w ramach zadań własnych gminy przewidują „opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka”. Na treść i realizację Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych mają również wpływ inne akty prawne. Należą do nich:

- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 1982 r. Nr 35 poz. 230),

- Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1456 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2012 r. poz. 1228 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz.1493 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 127 poz. 721 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych (Dz. U. z 2013 r. poz. 966 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.),
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.).

1.2.2. Podstawy programowe

Strategia jest dokumentem zgodnym z dokumentami strategicznymi i programowymi, które funkcjonują na poziomie europejskim, ogólnopolskim, wojewódzkim i gminnym. Dokumenty te tworzą warunki do podejmowania działań opartych na zasadzie pomocniczości państwa przy wykorzystaniu zasobów tkwiących w środowiskach lokalnych i aktywności środowisk zagrożonych marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

1.2.3. Europa 2020 – Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Europa 2020 stanowi strategię wzrostu Unii Europejskiej w kolejnych latach. Zakłada ona potrzebę stworzenia inteligentnej i zrównoważonej gospodarki, która sprzyja włączeniu społecznemu. W perspektywie 2020 r. wyznaczonych zostało 5 celów obejmujących:

- zatrudnienie (75 % osób w wieku 20-64 lat powinno mieć pracę);
- badania i rozwój oraz innowacje (na inwestycje w badania i rozwój oraz w innowacje powinniśmy przeznaczać 3 % PKB Unii – łącznie ze środków publicznych i prywatnych);
- zmiany klimatu i energię (ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20 % w stosunku do poziomu z 1990 r., 20 % energii powinno pochodzić ze źródeł odnawialnych, a efektywność energetyczna powinna wzrosnąć o 20 %);
- edukację (odsetek młodych ludzi przedwcześnie porzucających naukę nie powinien przekraczać 10 %, a co najmniej 40 % osób w wieku 30-34 powinno mieć wykształcenie wyższe);
- ubóstwo i wykluczenie społeczne (zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln).

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.4. Komunikat Komisji Europejskiej „Inicjatywa na rzecz przedsiębiorczości społecznej”

Komunikat wydany został w dniu 25 października 2011 r. Komisja Europejska zwraca uwagę na znaczącą rolę jaką ekonomia społeczna odgrywa w strategii Europa 2020 w aspekcie zwalczania ubóstwa i wykluczenia społecznego. W gospodarce społecznej w UE zatrudnionych jest ok. 11 mln osób, co stanowi 6% całkowitego

zatrudnienia. Przedsiębiorstwa społeczne posiadają silne zakorzenienie lokalne, realizują cele społeczne i środowiskowe, wzmacniają spójność społeczną oraz zwiększają konkurencyjność gospodarki poprzez swoją innowacyjność. W związku z tym Komisja Europejska w Komunikacie zaproponowała szereg rozwiązań zmierzających do wzmocnienia roli ekonomii społecznej. Działaniami tymi są:

1) Poprawa dostępu do finansowania realizowana przez:

- uznanie przedsiębiorstw społecznych za priorytet inwestycyjny Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (dalej EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (dalej EFS);
- utworzenie ram dla etycznych funduszy inwestycyjnych;
- łatwiejszy dostęp do mikrokredytów.

2) Poprawa promocji ekonomii społecznej za pomocą:

- zwiększenia rozpoznawalności ekonomii społecznej;
- utworzenia publicznej bazy danych oznakowań i certyfikatów oraz platformy wymiany danych i informacji;
- zestawienia dobrych praktyk.

3) Poprawa otoczenia prawnego zakładająca:

- wydanie rozporządzenia ustanawiającego statut fundacji europejskiej;
- uproszczenie rozporządzenia w sprawie statutu spółdzielni europejskiej;
- silniejsze wykorzystanie elementu jakości w procedurze zamówień publicznych;
- uproszczenie stosowania zasad pomocy publicznej w przypadku usług społecznych i lokalnych;
- zwiększenie znaczenia kryteriów i warunków pracy w zamówieniach publicznych.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie w szczególności w zakresie poprawy promocji ekonomii społecznej.

1.2.5. Komunikat Komisji Europejskiej w sprawie polityki UE i wolontariatu: Uznanie i propagowanie wolontariatu transgranicznego w UE

Komunikat został wydany w dniu 20 września 2011 r. Komisja podkreśla znaczenia wolontariatu dla tworzenia i rozwijania kapitału ludzkiego i społecznego. Uznaje go za jeden z kluczowych czynników integracji i wzrostu zatrudnienia oraz element poprawy spójności społecznej. Zaznacza, że wolontariusze uczestniczą w kształtowaniu społeczeństwa europejskiego, a część z nich aktywnie współtworzy Europę obywatelską. Ponadto wolontariat przyczynia się do realizacji Strategii Europa 2020 (w szczególności do osiągnięcia do 2020 r. docelowej stopy zatrudnienia w UE wynoszącej 75 %). Dzieje się tak, gdyż wolontariat umożliwia zdobywanie i podnoszenie kompetencji oraz przystosowywanie się do zmian na rynku pracy. Oczywiście wolontariat nie może być traktowany jako substytut pracy odpłatnej, KE proponuje następujące działania zmierzające do propagowania wolontariatu:

- 1) promowanie wolontariatu transgranicznego we współpracy z państwami członkowskimi oraz poprzez unijne programy finansowania przyczyniające się do mobilności i międzykulturowego nabywania wiedzy przez swoich obywateli oraz do wzmacniania ich europejskiej tożsamości;
- 2) tworzenie zachęt do wspierania i rozwoju wolontariatu;
- 3) uznawanie kompetencji i umiejętności uzyskanych w ramach wolontariatu jako doświadczeń z uczenia się pozaformalnego;
- 4) wzmacnianie powiązań pomiędzy wolontariatem a ochroną zdrowia i pomocą społeczną, szczególnie w kontekście starzenia się społeczeństw;
- 5) dalsze zorientowanie programów finansowania UE na kwestie wolontariatu oraz wprowadzenie ułatwień w kwestii orientacji w poszczególnych programach finansowych dedykowanych wolontariatowi.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie w szczególności w zakresie promowania i rozwoju wolontariatu.

1.2.6. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

Celem Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju (dalej DSRK) jest analiza oraz charakterystyka warunków niezbędnych dla rozwoju Polski w kluczowych obszarach na tle UE oraz procesów gospodarczych zachodzących w świecie. Na tej podstawie sformułowane są wnioski oraz ich przełożenie na konkretne decyzje oraz propozycje powiązanych z nimi projektów. W DSRK przedstawiono wizję rozwojową w perspektywie do 2030 r., identyfikuje się wyzwania stojące przed gospodarką i społeczeństwem oraz trzy obszary strategiczne: konkurencyjności i innowacyjności (modernizacji), równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji) oraz efektywności i sprawności państwa. Celem jest rozwój mierzony poprawą jakości życia Polaków (wzrost PKB na mieszkańca w relacji do najbogatszego państwa UE i zwiększenie spójności społecznej) dzięki stabilnemu, wysokiemu wzrostowi gospodarczemu, co pozwala na modernizację kraju.

W DSRK wskazano 11 celów strategicznych, od których zależy skok cywilizacyjny Polski oraz powiązane z nimi projekty do realizacji. W części dotyczącej kapitału społecznego znajdują się m.in.:

- stworzenie sprawnego państwa jako modelu działania administracji publicznej;
- wzrost społecznego kapitału rozwoju.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.7. Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju 2020 (dalej ŚSRK) jest elementem nowego systemu zarządzania rozwojem kraju, którego fundamenty zostały określone m.in. w ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

W ŚSRK, odnosząc się do kluczowych decyzji zawartych w DSRK, wskazuje się strategiczne zadania państwa, których podjęcie jest konieczne w perspektywie najbliższych 10 lat, w celu wzmocnienia procesów rozwojowych. Dodatkowo zawiera ona szacunkowe wielkości potrzebnych środków finansowych. Stanowi ona bazę dla 9 strategii zintegrowanych. W ŚSRK wytyczono obszary strategiczne, w których koncentrować się będą główne działania oraz określono, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych. W perspektywie niniejszego dokumentu strategicznego szczególnie istotne są:

- wzmocnienie warunków sprzyjających realizacji indywidualnych potrzeb i aktywności obywatela;
- rozwój kapitału ludzkiego;
- integracja społeczna;
- zapewnienie dostępu i określonych standardów usług publicznych.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.8.Strategia Rozwoju Kapitału Społecznego 2011-2020

Dokument obejmuje zagadnienia partycypacji społecznej i aktywności obywatelskiej. W ramach tego obszaru mają być realizowane działania zmierzające do poprawy mechanizmów partycypacji społecznej i wpływu obywateli na życie publiczne. W SRKS wskazano, że dla całości przedsięwzięć w ww. obszarze wykorzystane zostaną doświadczenia we wspieraniu działań. W kolejnej perspektywie finansowej ma nastąpić kontynuacja funkcjonowania m.in. takich działań jak:

- projekty realizowane przez organizacje społeczne w zakresie edukacji obywatelskiej;
- upowszechnienie i wdrażanie rozwiązań zwiększających kontrolę społeczną nad działaniami administracji publicznej wszystkich szczebli;

- stałe podnoszenie wiedzy i umiejętności przedstawicieli organizacji pozarządowych (zarządy, pracownicy) w zakresie zarządzania organizacją, a w szczególności zarządzania zasobami ludzkimi i finansami;
- różne formy zachęcania obywateli do zwiększania swojej aktywności na forum publicznym;
- rozwijaniu i promocji indywidualnej filantropii, wolontariatu, jak i społecznej odpowiedzialności biznesu;
- wspieranie rozwoju przedsiębiorczości społecznej i innych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i zawodowemu, w tym różnorodnych form samopomocy;
- stworzenie rozwiązań zmierzających do wypracowania i wdrożenia systemu wsparcia dla poradnictwa prawnego i obywatelskiego;
- ułatwienie działalności organizacji obywatelskich;
- wsparcie dla ruchów społecznych, grup nieformalnych.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.9. Narodowa Strategia Integracji Społecznej

Narodowa Strategia Integracji Społecznej jest dokumentem, którego celem jest pomoc w procesie włączania się Polski w realizację drugiego z celów Strategii Lizbońskiej stawiającego na modernizację europejskiego modelu socjalnego, inwestowanie w ludzi oraz zwalczanie wykluczenia społecznego. Działania w tym zakresie mają przyczynić się do:

- dostosowania edukacji i szkolenia do wymogów życia i pracy w społeczeństwie opartym na wiedzy,
- rozwijania aktywnej polityki zatrudnienia przyczyniającej się do tworzenia większej liczby lepszych miejsc pracy,

- modernizacji systemu ochrony socjalnej, w tym systemów emerytalnych i ochrony zdrowia, m.in. w celu zapewnienia ich finansowej stabilności oraz odpowiedniej koordynacji z celami polityki edukacyjnej i polityki zatrudnienia,
- wspierania integracji społecznej, aby uniknąć pojawienia się trwale zmarginalizowanej klasy ludzi niezdolnych do funkcjonowania w społeczeństwie opartym na wiedzy.

W ramach kilkunastu obszarów życia społecznego wyznaczonych w Narodowej Strategii Integracji Społecznej sformułowano następujące priorytety:

- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym;
- poprawa jakości kształcenia na poziomie gimnazjalnym i średnim;
- upowszechnienie kształcenia wyższego i jego lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy;
- rekompensowanie deficytów rozwoju intelektualnego i sprawnościowego dzieci;
- radykalne ograniczenie ubóstwa skrajnego;
- ograniczenie tendencji do wzrostu różnic dochodowych;
- ograniczenie bezrobocia długookresowego;
- zmniejszenie bezrobocia młodzieży;
- zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie liczby uczestników w aktywnej polityce rynku pracy – ALMP;
- upowszechnienie kształcenia ustawicznego;
- wydłużenie przeciętnego dalszego trwania życia w sprawności;
- powszechne ubezpieczenie zdrowotne;
- kobiety i dzieci objęte programami zdrowia publicznego;

- wzrost dostępu do lokali (mieszkań) dla grup najbardziej zagrożonych bezdomnością;
- dostęp do pracowników socjalnych;
- rozwój pomocy środowiskowej – zwiększenie liczby osób objętych usługami pomocy środowiskowej;
- zaangażowanie obywateli w działalność społeczną;
- realizacja NSIS przez samorzady terytorialne;
- dostęp do informacji obywatelskiej i poradnictwa.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2. 10. Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006- 2020

Ze względu na swój dalekosiężny charakter strategia budowana na poziomie lokalnym musi uwzględniać i brać pod uwagę przesłanki zawarte w dokumentach strategicznych podmiotów, z którymi gmina współpracuje na zasadzie partnerstwa. Jednym z nich jest samorząd województwa śląskiego. „Strategia Polityki Społecznej Województwa Śląskiego na lata 2006-2020” pozwala zaplanować działania województwa z zakresu polityki społecznej w taki sposób, aby przeciwdziałać najistotniejszym zagrożeniom społecznym przy aktywnym udziale samorządów lokalnych i organizacji pozarządowych. Zagrożenia takie, jak negatywne skutki ubóstwa i zjawisko wykluczenia społecznego, to wyzwania nie tylko dla Śląska, ale również dla społeczeństwa współczesnej Europy.

Zadaniem samorządu województwa jest nie tylko rozwiązywanie problemów społecznych. To przede wszystkim organizowanie wsparcia i pomocy osobom potrzebującym w miejscu ich zamieszkania, a więc przy udziale jednostek organizacyjnych samorządów lokalnych. Województwo poprzez działalność Regionalnego Ośrodka Pomocy Społecznej pełni rolę wspierającą, aktywizującą, koordynującą i inicjującą nowe rozwiązania, zmierzające tym samym do

wyrównywania poziomu życia mieszkańców Śląska. Strategia określa główne działania samorządu województwa zgodnie z przypisanymi województwu zadaniami z zakresu pomocy społecznej.

W trakcie prac nad Strategią dokonano diagnozy sytuacji społecznej w województwie śląskim, na podstawie której wyznaczono następujące obszary priorytetowe dla polityki społecznej:

- Wspieranie rodzin w pełnieniu ich funkcji.
- Rozwój ekonomii społecznej jako instrumentu aktywnej polityki społecznej.
- Wspieranie działań na rzecz ochrony dzieci i młodzieży przed zjawiskami dezorganizacji społecznej.
- Tworzenie warunków sprzyjających aktywizacji osób niepełnosprawnych.
- Przełamywanie barier w aktywizacji osób starszych.
- Wspieranie działań na rzecz integracji systemu pomocy społecznej. Rozwój systemu kształcenia ustawicznego kadr służb pomocy społecznej.
- Bezpieczeństwo publiczne.

Następnie sformułowano misję, będącą zarazem celem głównym Strategii: „Poprawa warunków i jakości życia mieszkańców województwa śląskiego”.

W oparciu o powyżej przedstawione priorytety polityki społecznej województwa śląskiego oraz cel główny wyznaczono następujące cele strategiczne:

1. Wzmocnienie polityki prorodzinnej;
2. Wyrównywanie szans wychowawczych i edukacyjnych dzieci i młodzieży;
3. Wspieranie osób starszych w pełnieniu ról społecznych;
4. Wzmacnianie równych szans osób niepełnosprawnych;
5. Wspieranie działań na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień;
6. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
7. Wzmacnianie bezpieczeństwa publicznego.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych w dokumencie.

1.2.11. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kłobuckiego

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Kłobuckiego stanowi załącznik nr 1 do uchwały nr 109/XI/2003 z dnia 1.12.2003 r. Projekt strategii został opracowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłobucku przy współpracy ośrodków pomocy społecznej w czerwcu 2003 r. W powyższym dokumencie ujęto m.in. charakterystykę środowisk objętych pomocą społeczną w podziale na główne kwestie społeczne, tj. ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Ponadto Strategia zawiera przykładowe projekty dotyczące poszczególnych problemów społecznych takich jak: niepełnosprawność czy niezaradność życiowa.

Z dokumentem powyższym powiązane są:

- Uchwała Nr 145/XIV/2012 Rady Powiatu w Kłobucku z dnia 21 czerwca 2012 roku w sprawie przyjęcia "Powiatowego Programu Działań na rzecz Osób Niepełnosprawnych z Powiatu Kłobuckiego na lata 2012 - 2018"
- Uchwała Nr 113/XI/2012 Rady Powiatu w Kłobucku z dnia 2 marca 2012 roku w sprawie przyjęcia "Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2012-2014"

Dodajmy, że realizując zadania programowe na poziomie powiatu, Starostę w działaniach wspiera powołana 20 września 2011 roku Powiatowa Społeczna Rada do Spraw Osób Niepełnosprawnych w Kłobucku w składzie:

- Ewelina Kotkowska- Stowarzyszenie „O uśmiech dziecka”;
- Janina Kluba - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej we Wręczycy Wielkiej;
- Magdalena Tomczyk - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pankach;
- Dorota August- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Popowie;
- Katarzyna Janicka - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kłobucku;

Rada jest organem opiniodawczo – doradczym Starosty. Do zakresu działania Rady należy:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i realizacji praw osób niepełnosprawnych;
- opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych oraz ocena realizacji programów;
- opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez Radę Powiatu pod kątem ich skuteczności dla osób niepełnosprawnych.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych powyższych dokumentach.

1.2. 12 . Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłobuck na lata 2004-2013

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłobuck na lata 2004-2013, przyjęty przez Radę Miejską uchwałą nr 222/XVIII/2004 z dnia 5 sierpnia 2004 roku, jest dokumentem, który zawiera główne założenia rozwojowe gminy. Podstawą w pracach nad Planem były przede wszystkim konsultacje społeczne przeprowadzone w formie spotkań z różnymi grupami przedstawicieli społeczności gminy, karty zadań inwestycyjnych proponowanych do realizacji oraz analiza wcześniej opracowanych dokumentów, w szczególności Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kłobuck. Dokument obejmuje lata 2004-2013 z uwzględnieniem podziału na dwa okresy: lata 2004-2006 oraz lata 2007-2013. W pierwszym okresie zaplanowano zadania i projekty do realizacji, a w drugim określono wstępnie zadania i projekty na kolejny okres programowania Unii Europejskiej.

Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Kłobuck jest dokumentem określającym działania strategiczne zmierzające do osiągnięcia następującego celu głównego: „Stymulowanie trwałego rozwoju społecznego i gospodarczego, wzrostu konkurencyjności gminy w skali powiatu i województwa, przy zachowaniu wysokiej jakości życia mieszkańców”.

Osiągnięcie celu głównego zaplanowano poprzez realizację działań w siedmiu obszarach/priorytetach, w tym w obszarze dotyczącym jakości życia mieszkańców gminy. Przyjęte w nim kierunki działań obejmują **poprawę warunków i jakości życia mieszkańców** polegającą na:

- wyrównaniu szans w dostępie do edukacji poprzez budowę, przebudowę i rozbudowę obiektów społeczno-edukacyjnych takich jak: przedszkola, szkoły, laboratoria dydaktyczne, biblioteki, stołówki,
- wzroście umiejętności korzystania z nowoczesnych środków wymiany i przekazu informacji,
- zwiększeniu dostępu społeczności do podstawowej infrastruktury sportowej i rekreacyjnej poprzez budowę, przebudowę i rozbudowę obiektów sportowych takich jak: sale gimnastyczne, baseny, boiska sportowe, hale sportowe oraz ośrodków rekreacyjnych,
- rozwoju budownictwa wielorodzinnego,
- działaniach na rzecz powstania nowych miejsc pracy poprzez tworzenie dogodnych warunków inwestowania oraz zakładania własnej działalności gospodarczej.

W powiązaniu ze wskazanym dokumentem funkcjonują także:

- Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Kłobuck na lata 2008-2015;
- Plan Rozwoju Miejscowości Kamyk;
- Plan Odnowy Miejscowości Łobodno na lata 2009 - 2015;
- Plan Odnowy Miejscowości Gruszewnia na lata 2009 - 2015;
- Plan Odnowy Miejscowości Lgota na lata 2009 - 2015;
- Plan Odnowy Miejscowości Kamyk na lata 2010-2016;
- Plan Odnowy Miejscowości Libidza na lata 2010 - 2017;
- Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy.

Należy przyjąć, że realizacja celów Strategii przyczyni się także do osiągnięcia celów zakładanych powyższych dokumentach.

2. CZĘŚĆ DIAGNOSTYCZNA

Część diagnostyczna zawiera diagnozę problemów społecznych gminy. Diagnoza została oparta na badaniu źródeł zastanych oraz analizie skonstruowanych specjalnie do tego celu ankiet i wywiadów.

2.1. Charakterystyka gminy

Kłobuck jest gminą miejsko-wiejską położoną w północnej-zachodniej części województwa śląskiego, w odległości 18 km od Częstochowy i 90 km od Katowic. Zajmuje powierzchnię 47,53 km² i liczy 20.775 mieszkańców.

Miasto i Gmina Kłobuck jest jedną z dziewięciu jednostek samorządu terytorialnego wchodzącego w skład powiatu kłobuckiego. Do gminy, oprócz miasta Kłobuck, należy piętnaście sołectw: Biała, Borowianka, Gruszewnia, Kamyk, Kopiec, Libidza, Lgota, Łobodno, Nowa Wieś, Rybno, Niwa Skrzyszów, Smugii, Zakrzew, Przybyłów, Brody Malina. Od północy gmina Kłobuck graniczy z gminą Miedźno, od zachodu – z gminą Opatów, od południa – z gminą Wręczyca Wielka, od południowego wschodu – z Częstochową, a od wschodu – z gminą Mykanów.

W podziale fizycznogeograficznym gmina Kłobuck leży na Wyżynie Krakowsko-Wieluńskiej, w dolinie Białej Okszy (dopływ Liswarty). Charakterystycznym elementem krajobrazu są tzw. Pagóry Kłobuckie – niewysokie, rozłożyste wzniesienia o charakterze polodowcowym, z wyraźnymi elementami rzeźby progowej, poddane obecnie erozji. Przeważający obszar gminy leży na wysokości 240-270 m n.p.m. Główne połączenia komunikacyjne w gminie stanowią: droga krajowa Częstochowa – Wieluń oraz magistrała krajowa Śląsk – porty.

Na terenie gminy Kłobuck znajdują się 1341 podmioty gospodarcze prywatne. Jest tu jedenaście przedszkoli, do których uczęszcza 730 dzieci, osiem szkół podstawowych, w których naukę pobiera 1162 uczniów oraz siedem gimnazjów, w których uczy się 666 uczniów. Na terenie gminy są również trzy szkoły ponadgimnazjalne, do których uczęszcza 1375 uczniów.

Mieszkańcy gminy Kłobuck mają zapewnioną opiekę zdrowotną w trzech przychodniach zdrowia oraz trzydziestu dwóch gabinetach prywatnych.

2.2. Demografia

Przyrost naturalny decyduje o strukturze demograficznej każdego kraju. Jest to różnica pomiędzy liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. Wartość dodatnia oznacza liczbę urodzeń przewyższającą liczbę zgonów, ujemna - odwrotnie. Dynamikę przyrostu naturalnego kształtuje zarówno stopa urodzeń jak i stopa zgonów.

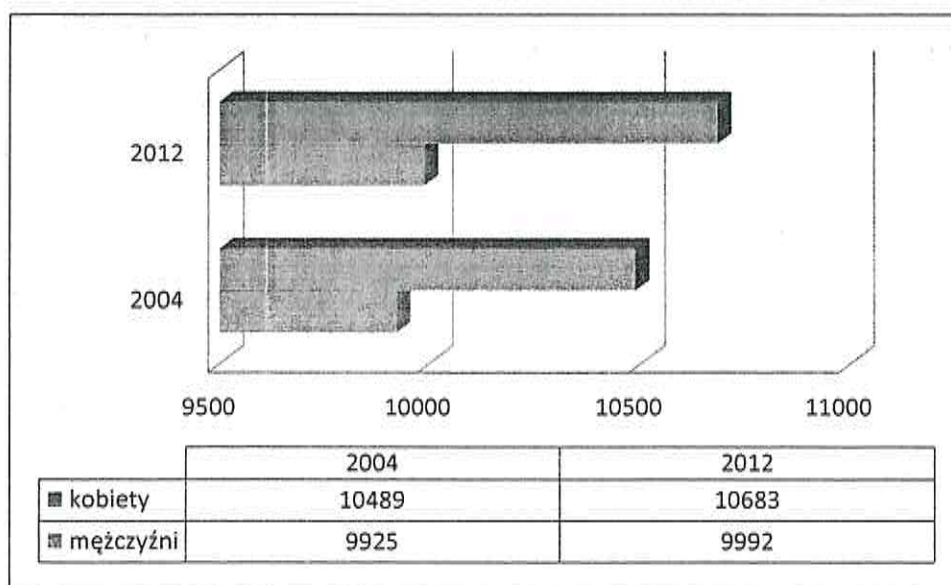
Pod względem ruchu naturalnego ludności od wielu lat na terenie województwa utrzymuje się tendencja spadkowa. Zmniejsza się liczba ludności w miastach, natomiast wzrasta populacja na wsi. W 2010 roku gęstość zaludnienia wynosiła 376 osób/km² i była najwyższa spośród wszystkich województw. Wartość wskaźnika przyrostu naturalnego na 1000 ludności wyniosła 0,02. Saldo migracji ludności w województwie jest również ujemne i wynosi -1,1. Oznacza to, iż więcej osób wyjeżdża z województwa na stałe niż do niego przyjeżdża. Najniższe saldo migracji mają Jastrzębie-Zdrój (-8,7), Żory (-6,7), Zabrze (-4,8), Bytom (-4,8), Sosnowiec (-4,5), Świętochłowice (-4,0). Najwyższe saldo, dodatnie, mają powiaty: bielski (6,2), mikołowski (4,9), częstochowski (4,4), cieszyński (2,7) i będziński (2,5).

W populacji mieszkańców województwa śląskiego udział ludności w wieku przedprodukcyjnym wynosi 17,2%, w wieku produkcyjnym 65,2%, natomiast w wieku poprodukcyjnym 17,7%. Udział ludności w wieku produkcyjnym w porównaniu z udziałem tejże ludności na terenie całego kraju jest wyższy o 0,8 punktu procentowego.

Niekorzystnym zjawiskiem jest zmniejszający się udział mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym, co świadczy o starzeniu się ludności województwa i wskazuje na możliwość wystąpienia w przyszłości niedoboru ludności w wieku produkcyjnym.

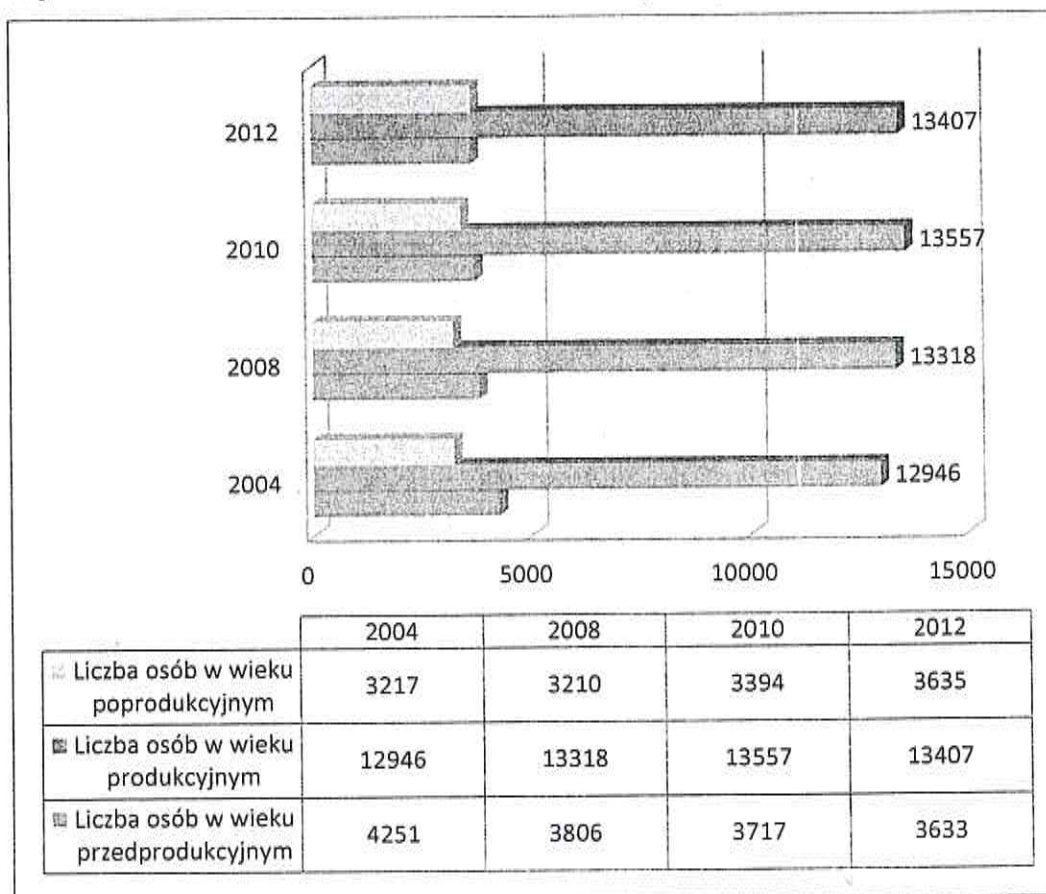
Wykres: Ludność gminy Kłobuck w 2004 i w 2012 roku

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego z 31 grudnia 2004 roku, gminę Kłobuck zamieszkiwało 20.414 osób, w tym 9.925 mężczyzn i 10.489 kobiet. Na 100 mężczyzn przypadało 106 kobiet. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosił 157 osób na 1 km² i był wyższy od średniej dla powiatu oraz ponad dwukrotnie niższy od średniej z województwa (odpowiednio 95 i 381 osób na km²). Po latach, w grudniu 2012 roku, sytuacja powyższa zmieniła się nieznacznie na 20.675 mieszkańców, kobiety stanowią 10.683, tym niemniej należy odnotować wzrost populacji.

Wykres: Struktura wiekowa mieszkańców gminy Kłobuck w latach 2004- 2012

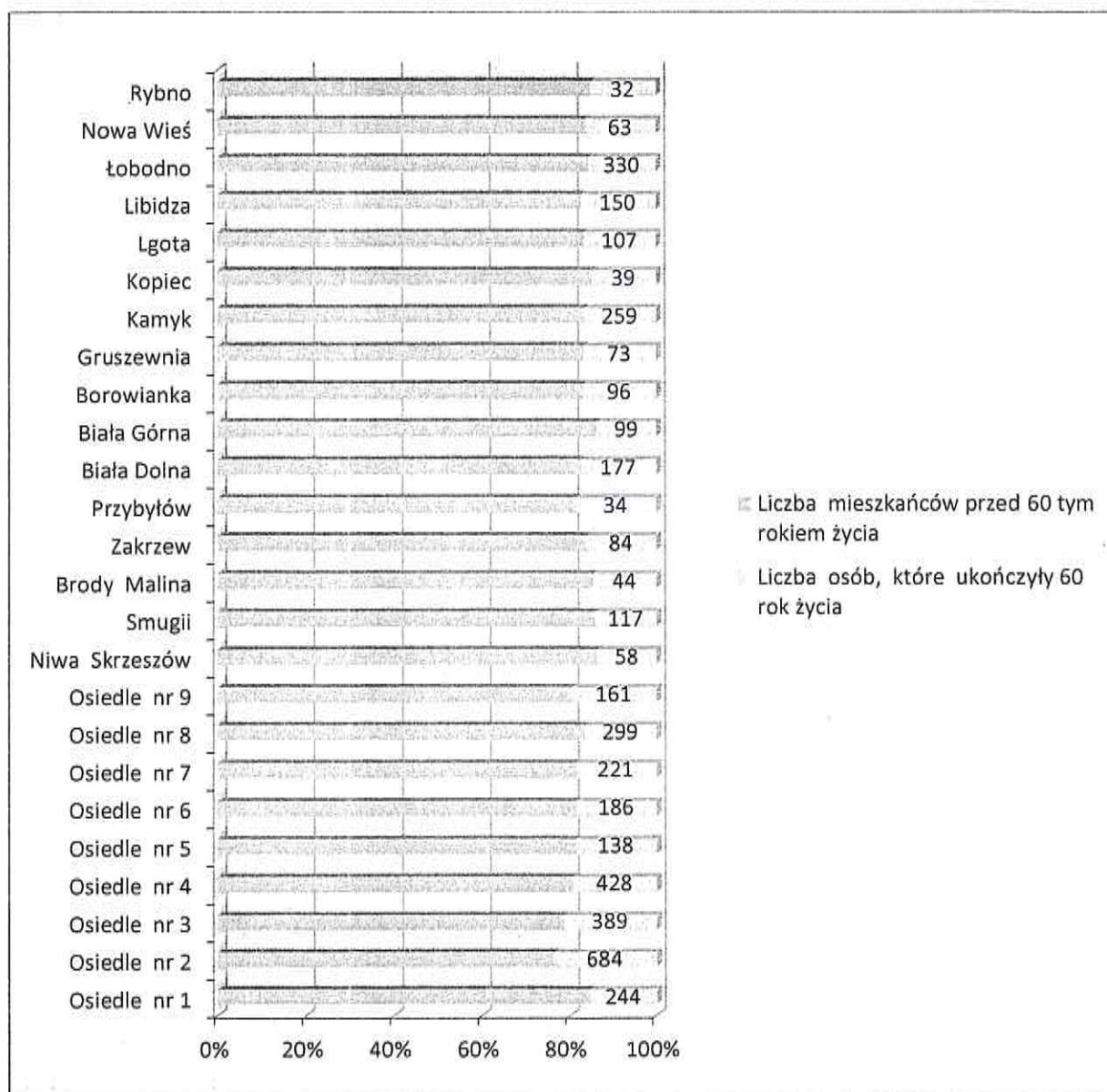

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

W roku 2004 teren gminy Kłobuck zamieszkiwało 4.251 osób w wieku przedprodukcyjnym, 12.946 osób w wieku produkcyjnym oraz 3.217 osób w wieku poprodukcyjnym. W stosunku do roku 2003 zanotowano spadek urodzeń liczby dzieci (o 20). Przyrost naturalny wyniósł -19 i był niższy o 20 w porównaniu z rokiem poprzednim. Z biegiem lat struktura wiekowa uległa zmianom. Odnotowano przyrost osób w wieku senioralnym oraz spadek liczby dzieci i młodzieży. Dynamika liczby osób w wieku produkcyjnym także ulega zmianom, o ile w początkowym okresie badania wzrastała, o tyle w ostatnich latach zaczęła maleć i ta tendencja może być dominującą w najbliższych latach.

Wykres: Mieszkańcy gminy Kłobuck po 60 roku życia, w roku 2012

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Kłobuck jest porównywalna zarówno ze strukturą demograficzną województwa śląskiego, jak i całej Polski. Jak wynika z analiz Głównego Urzędu Statystycznego, liczba osób w wieku poprodukcyjnym będzie w przyszłości ulegać zwiększeniu, czego determinantem jest malejąca dzietność rodzin oraz wydłużający się średni okres życia. Warto jednak zwrócić uwagę na różnice występujące w odsetku osób po 60-tym roku życia w odniesieniu do poszczególnych

miejsowości gminy, zwiększone wartości w Osiedlach nr 2, 3, 4 oraz 9 sugerują kierunki intensywniejszej pomocy i opieki w nadchodzących latach.

2.3. Problemy społeczne w perspektywie Ośrodka Pomocy Społecznej

Według ustawy o pomocy społecznej pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości (art. 2. 1). Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. (art. 3. 1).

Ustawa o pomocy społecznej stwierdza, że udziela się pomocy osobom i rodzinom w szczególności z powodu: 1) ubóstwa; 2) sieroctwa; 3) bezdomności; 4) bezrobocia; 5) niepełnosprawności; 6) długotrwałej lub ciężkiej choroby; 7) przemocy w rodzinie; 8) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności; 9) bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych; 10) braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze; 11) trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy; 12) trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego; 13) alkoholizmu lub narkomanii; 14) zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej; 15) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

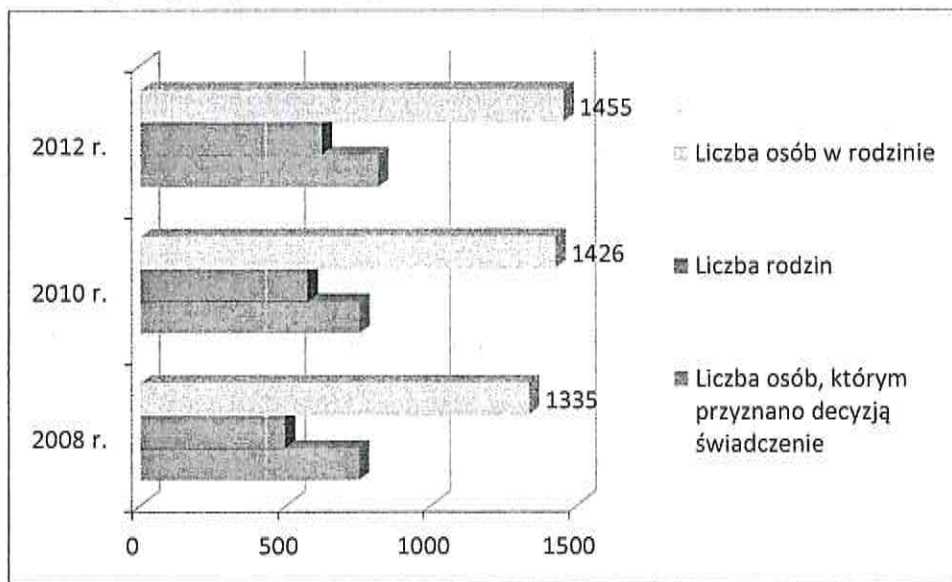
Za realizację zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy odpowiedzialny jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. Do jego obowiązków należy:

- prowadzenie diagnostyki jednostkowej i środowiskowej;
- bezpośrednie i pośrednie udzielanie świadczeń (w tym organizowanie opieki i usług domowych);

- współpraca z organizacjami i instytucjami, a zwłaszcza z samorządem lokalnym;
- aktywizowanie środowiska lokalnego.

Wykres : Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2008–2012

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

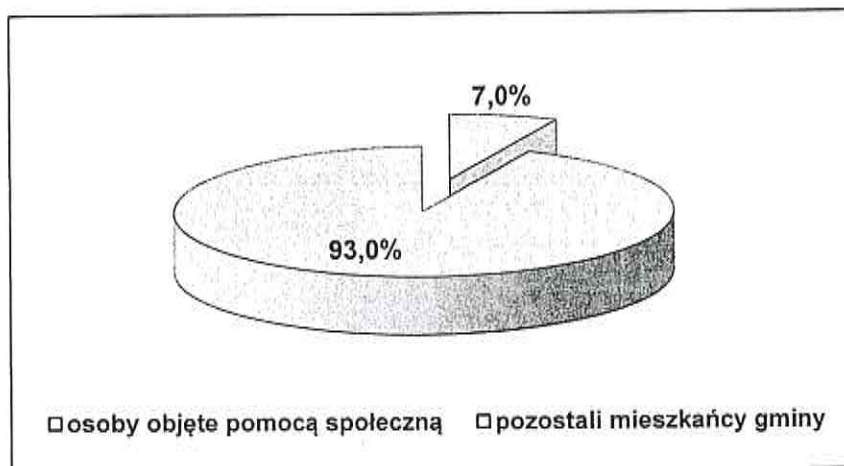
W gminie Kłobuck na przestrzeni lat 2008-2012 liczba osób objętych pomocą społeczną zmieniała się, osiągając najwyższy poziom w roku 2012.

Wykres. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2004 roku a ludność gminy

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

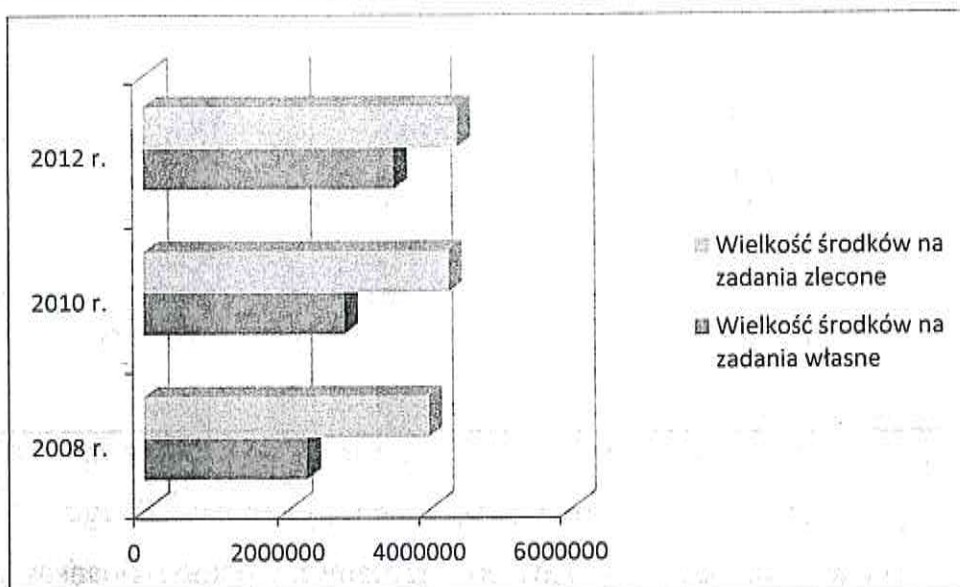
Wykres. Liczba osób korzystających z systemu pomocy społecznej w 2012 roku a ludność gminy

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

W 2004 Spośród 20.414 mieszkańców gminy, 2.384 osoby objęto pomocą społeczną. W roku 2012 pomocą obejmowano 1455 osób spośród 20.675. Należy zaznaczyć, zmiany liczby beneficjentów systemu są naturalne i wynikają zarówno z aktualnej sytuacji społeczno - gospodarczej lokalnej społeczności jak warunkujących pomoc przepisów prawa.

Wykres. Wydatki na pomoc społeczną w latach 2012 roku

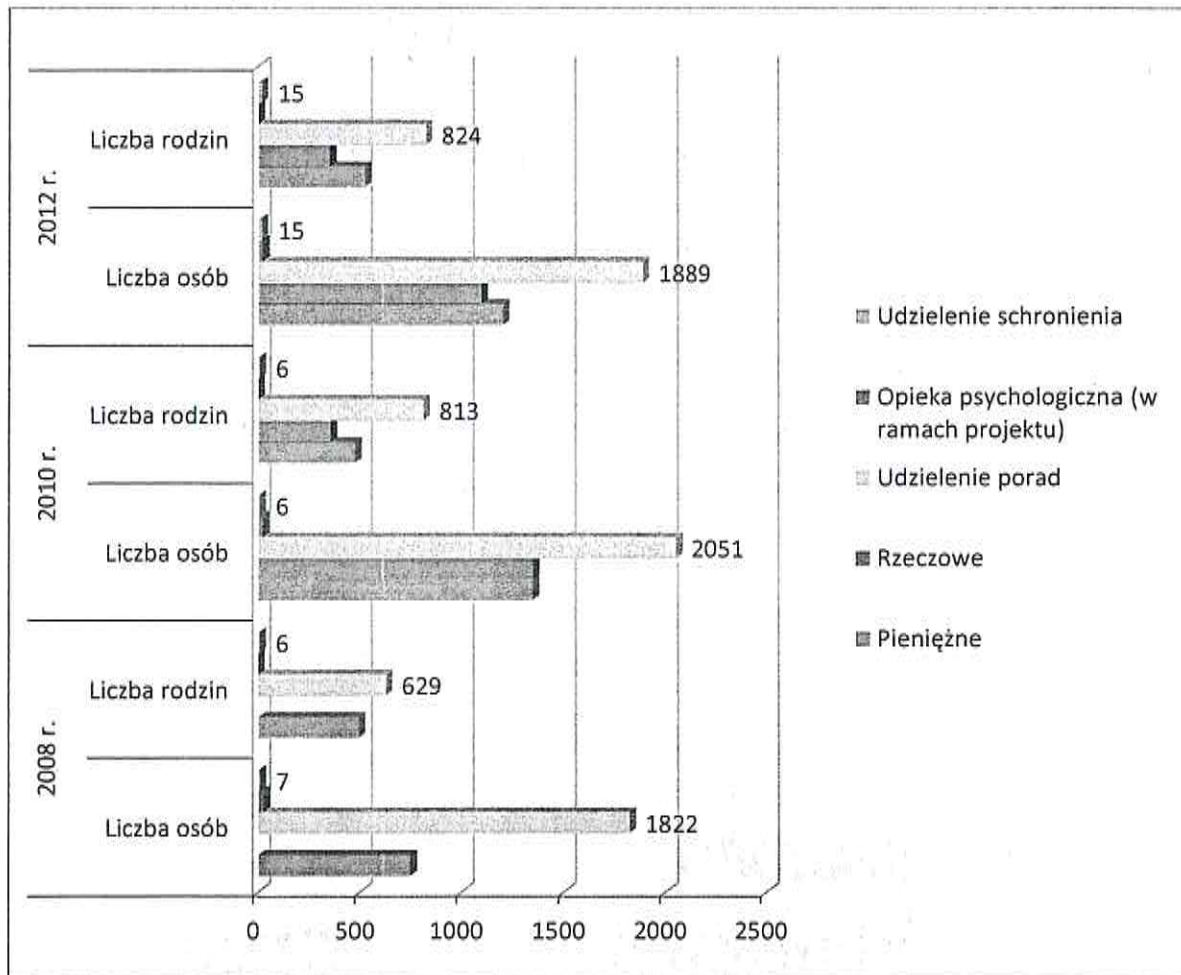

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Na wykresie przedstawiono wysokość środków finansowych, pozostających w dyspozycji Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej uwzględniając wydatki na zadania własne pochodzące z budżetu gminy oraz kwoty na zadania zlecone uzyskane z budżetu państwa (w tym wartość przyznanych świadczeń rodzinnych). Analizując wysokość nakładów przeznaczonych na pomoc społeczną w gminie, należy zauważyć, że zwiększa się udział środków własnych przeznaczanych na wspomaganie osób i rodzin

Wykres. Rodzaje pomocy udzielanej przez GOPS w latach 2008-2012

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Analiza danych pozwala stwierdzić, iż porady udzielane przez pracowników ośrodka są preferowaną przez beneficjentów formą pomocy. Drugim w kolejności typem udzielanej pomocy są świadczenia rzeczowe i pomoc finansowa. Ponadto,

w analizowanym okresie, beneficjenci systemu pomocy społecznej korzystali ze wsparcia w postaci pomocy psychologicznej w ramach projektu.

Tabela: Typ realizowanych świadczeń w latach 2008-2012

Typ świadczenia	2008 r.		2010 r.		2012 r.	
	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin	Liczba osób	Liczba rodzin
Pieniężne	751	495	1351	478	1204	525
Rzeczowe			1351	354	1096	350
Udzielenie porad	1822	629	2051	813	1889	824
Opieka psychologiczna (w ramach projektu)	25	-	21	-	20	-
Udzielenie schronienia	7	6	6	6	15	15

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Większość świadczeń jest przyznawana w drodze decyzji administracyjnej. Beneficjenci niezadowoleni z uzyskanej pomocy mają prawo odwołać się do Samorządowego Kolegium Odwoławczego, które w trybie administracyjnym może decyzję GOPS-u utrzymać w mocy, uchylić w części lub całości albo przekazać do ponownego rozpoznania.

Ustawa o pomocy społecznej zawiera zamkniętą listę powodów, dla których każdy mieszkaniec ma prawo skorzystać z systemu pomocy społecznej. Podstawową przesłanką przyznawania pomocy jest spełnienie wspomnianego wcześniej kryterium dochodowego, informującego o istotnym braku środków do życia, zarówno w przypadku osoby samotnie gospodarującej, jak i całej rodziny.

Powody przyznawania pomocy społecznej przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2008-2012 przedstawia poniższa tabela.

Tabela: Przyznawania pomocy społecznej w latach 2008-2012

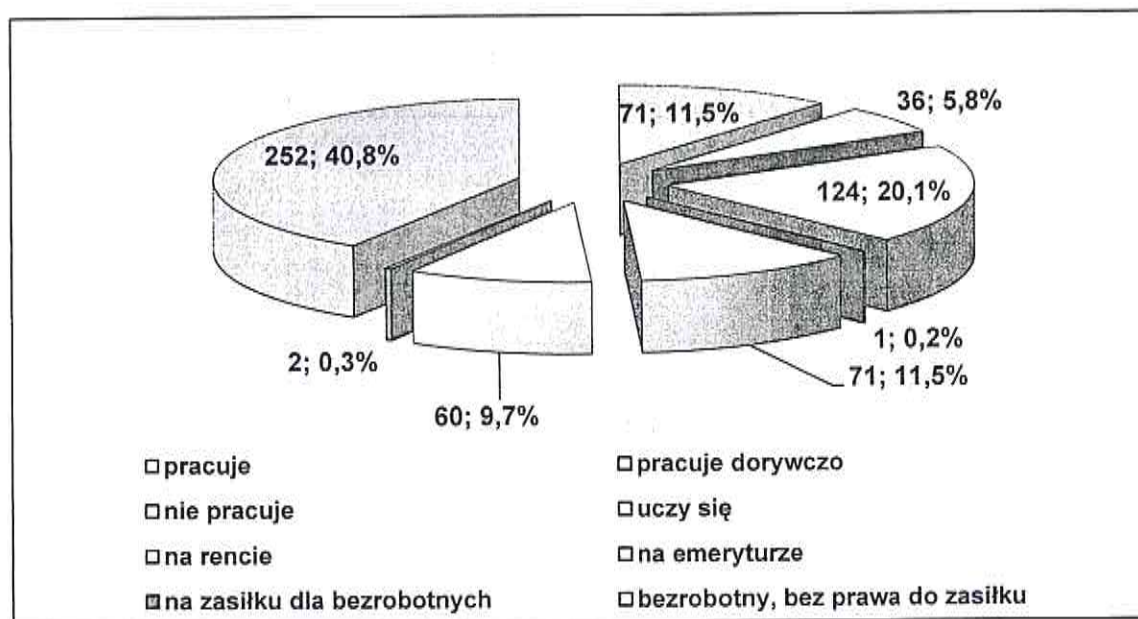
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinie
Ubóstwo	408	942
Sieroctwo	1	1
Bezdomność	17	18
Potrzeba ochrony macierzyństwa	46	189
Bezrobocie	307	751
Niepełnosprawność	164	349
Długotrwała lub ciężka choroba	217	452
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego – ogółem	90	322
w tym	rodziny niepełne	214
	rodziny wielodzietne	108
Przemoc w rodzinie	28	91
Alkoholizm	35	73
Narkomania	1	1
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	18	17

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Zasadniczą przyczyną, w związku z którą mieszkańcy wnioskuje o pomoc z systemu pomocy społecznej jest ubóstwo oraz bezrobocie. Brak zatrudnienia, które nie jest tylko indywidualnym problemem człowieka nim dotkniętego, ale niewątpliwie wpływa na życie i funkcjonowanie całej rodziny, jest źródłem problemów i patologii. W miarę przedłużania się okresu pozostawania bez pracy problemy te narastają i rodzą kolejne, takie jak ubóstwo, frustrację, izolację, alkoholizm, bezradność życiową. Kolejnymi przyczynami udzielanego wsparcia w gminie są: bezradność w sprawach

opiekuńczo-wychowawczych, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, potrzeba ochrony macierzyństwa.

Wykres: Aktywność zawodowa odbiorców pomocy społecznej w 2012 r.

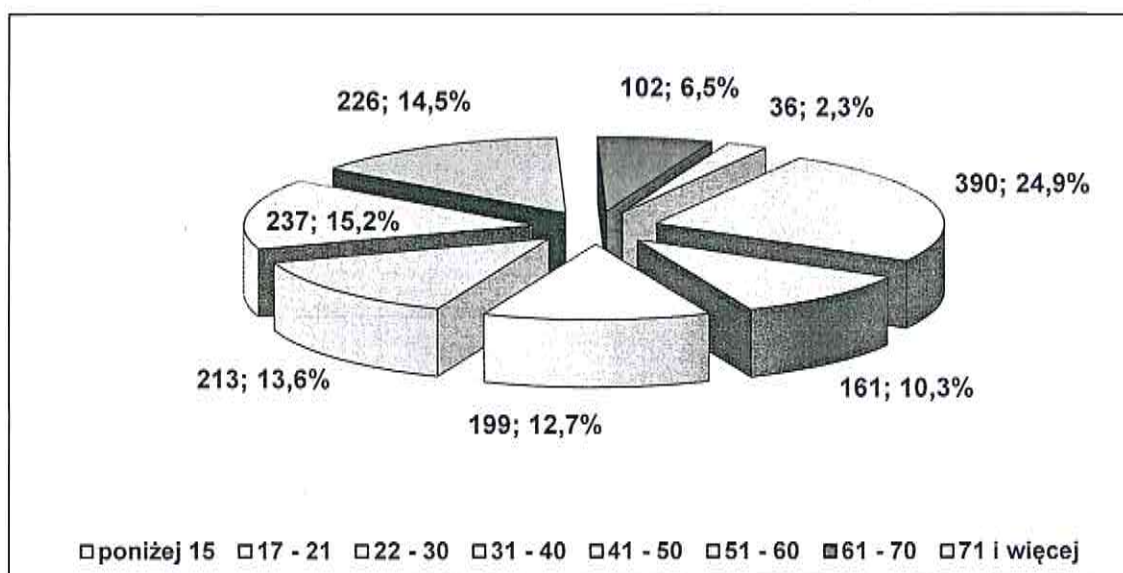

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Analizując strukturę odbiorców ze względu na aktywność zawodową, dochodzimy do wniosku, że najliczniejszą grupę stanowią osoby bezrobotne, bez prawa do zasiłku. Następne, co do wielkości, grupy stanowią osoby niepracujące i pracujące dorywczo. Na kolejnych miejscach znajdują się osoby będące na rencie, pracujące oraz korzystające ze świadczeń emerytalnych.

Wykres: Struktura demograficzna odbiorców pomocy społecznej w 2012 r.

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

Dokonując analizy struktury demograficznej wszystkich beneficjentów ośrodka pomocy społecznej, okazało się, że najliczniejszą grupę stanowią osoby poniżej 15 roku życia (390 osób). Dzieci są wspierane przez ośrodek świadczeniem w postaci dożywiania w szkołach, natomiast ich liczba sprawia, że kwestia dziecka w gminie powinna być przedmiotem szczególnego zainteresowania władz samorządowych.

Ważnym elementem systemu wspierającego rodzinę w środowisku lokalnym jest system świadczeń rodzinnych. Nakłady na system świadczeń w gminie w 2008 roku wynosiły 3.415296,00 zł natomiast w 2010 roku 3.682510,00 zł. Szczegółową charakterystykę przyznanych świadczeń w 2012 roku prezentuje poniższa tabela.

Tabela : Świadczenia rodzinne przyznane w 2012 roku

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba przyznanych świadczeń	Wartość przyznanych świadczeń
Zasiłek rodzinny	1697	16692	1468052,00
Dodatek do zasiłku z tytułu urodzenia dziecka	86	86	86.000,00
Dodatek do zasiłku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	183	863	312.014,00
Dodatek do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka	56	540	9.760,00

Dodatek do zasiłku z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	150	1.604	128.320,00
Dodatek do zasiłku z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	66	659	50.320,00
Dodatek do zasiłku z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	1.040	1.040	104.000,00
Dodatek do zasiłku z tytułu podjęcia przez dziecka nauki w szkole poza miejscem zamieszkania	56	56	50,40,00
Zasiłek pielęgnacyjny	296	3517	538,101,00
Świadczenie pielęgnacyjne	92	935	481.435,00
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	204	204	204,000,00
SUMA	3.926	26.196	3.470,042,00

Dane Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kłobucku.

2.4. Kwestia dziecka

Polityka społeczna zajmuje się dziećmi jako grupą wymagającą szczególnej troski i ochrony. Działalność na rzecz dzieci polega przede wszystkim na ochronie ich praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka życiowego.

System opieki nad dziećmi potrzebującymi wsparcia organizują instytucje państwowe, samorządy, organizacje pozarządowe. Na system ten składają się:

- domy pomocy społecznej dla dzieci specjalnej troski,
- pogotowia opiekuńcze,
- domy dziecka,
- ośrodki szkolno-wychowawcze dla dzieci i młodzieży,
- ogniska wychowawcze – placówki środowiskowe zapobiegające niedostosowaniu społecznemu i osamotnieniu dzieci i młodzieży oraz zapewniające pomoc rodzicom mającym trudności w wychowaniu dzieci,

- wioski dziecięce,
- ośrodki adopcyjno-opiekuńcze,
- rodziny zastępcze,
- rodzinne domy dziecka,
- młodzieżowe ośrodki wychowawcze.

Wszystkie te placówki wyrównują szanse dzieci i młodzieży, niemniej dziecko, dla pełnego i harmonijnego rozwoju swojej osobowości, powinno wychowywać się w środowisku rodzinnym, w atmosferze szczęścia, miłości i zrozumienia.

W celu uzyskania informacji o problemach dzieci i młodzieży w lokalnym systemie kształcenia i wychowania zostały rozesłane do szkół gminy ankiety. Pozwalają one zdiagnozować środowisko szkolne pod kątem występowania zachowań o cechach patologii społecznej wśród uczniów oraz przekazują informacje o realizacji działań opiekuńczo-wychowawczych, profilaktycznych i leczniczych prowadzonych wśród dzieci i młodzieży. W sumie do badania przedłożono 15 ankiet z wszystkich typów placówek oświatowych funkcjonujących na terenie gminy.

Zasoby i oferta szkolna

Ankietowane placówki prowadzą dożywianie uczniów zapewniają dostęp do sieci Internet, w większości umożliwiają korzystanie z sali gimnastycznej. Zapewniają wsparcie logopedy, pedagoga. Placówki oferują zajęcia dodatkowe (m.in. koła przedmiotowe i różnorodne tematycznie koła zainteresowań, zajęcia sportowe, zajęcia muzyczne w chórze i z rytmiki, a dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi zajęcia wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne.

Problemy uczniów i dzieci w pytaniach otwartych

Określając problemy uczniów w pytaniach otwartych, ankietowani wskazywali głównie na trudną sytuację materialno-bytową rodzin oraz dysfunkcje występujące w domu, odnoszące się m.in. do niewydolności opiekuńczo-wychowawczej (niewystarczające zainteresowanie dzieckiem ze strony rodziców) i uzależnień rodziców od alkoholu. Ponadto podkreślali znaczenie negatywnych skutków

występowania w środowisku uczniów takich problemów, jak agresja i przemoc, uzależnienie od tytoniu i gier komputerowych.

Działania profilaktyczne i naprawcze oraz badania konieczne do podjęcia

Ankietowane placówki prowadzą różnego rodzaju działania profilaktyczne skierowane do dzieci, młodzieży i ich rodziców. Określając te, które należałoby dodatkowo przeprowadzić na terenie szkoły, badani wskazywali głównie na potrzebę organizowania akcji informacyjnych o szkodliwości palenia papierosów i propagujących zdrowy styl życia, a także o przeciwdziałaniu agresji i niszczeniu mienia. Ponadto zwracali uwagę na konieczność pedagogizacji rodziców poprzez pogadanki i prelekcje. Wśród działań profilaktycznych i naprawczych wymieniali potrzebę organizowania spektakli profilaktycznych dla uczniów, zwiększenia ilości zajęć pozalekcyjnych dla młodzieży uzdolnionej sportowo i artystycznie oraz zwiększenia ilości zajęć wyrównawczych.

Podjmując kwestię badań koniecznych do przeprowadzenia wśród dzieci, młodzieży i rodziców, niektórzy ankietowani stwierdzili, iż należy rozpoznać potrzeby dzieci i młodzieży w zakresie spędzania czasu wolnego i dostosować do ich oczekiwań ofertę miejscowych instytucji. Jednocześnie należy przeprowadzić badania ankietowe na temat relacji w rodzinach, wiedzy rodziców o sposobach spędzania czasu wolnego przez młodzież oraz o bezpieczeństwie uczniów w szkole i poza szkołą.

Potrzeby dzieci i młodzieży

Analizując potrzeby dzieci i młodzieży, ankietowani wskazywali głównie na potrzebę zapewnienia uczniom szerszego dostępu do alternatywnych form spędzania czasu wolnego m.in. poprzez bezpłatny dostęp do kół zainteresowań. Barię utrudniającą uczestnictwo w oferowanych zajęciach pozaszkolnych i imprezach organizowanych na terenie gminy są kłopoty z dojazdem. Ponadto badani akcentowali potrzebę zwiększenia dostępu do specjalistów (logopeda, psycholog, stomatolog), zintensyfikowania działań profilaktycznych w obszarze uzależnień (alkohol, nikotyna) oraz agresji i przemocy. Zwracano także uwagę na potrzeby w zakresie dożywiania dzieci, sugerując zwiększenie obecnej liczby obecnie wspomaganych posiłkami.

Możliwości przyczynienia się przez placówki do poprawy sytuacji dziecka

Zastanawiając się nad tym, w jaki sposób dana placówka może się przyczynić do poprawy sytuacji dziecka, pedagodzy wskazywali na możliwość zagospodarowania czasu wolnego uczniów poprzez organizowanie zajęć dodatkowych (sportowych i kulturalnych) w okresie ferii i wakacji, jak również w czasie roku szkolnego w formie popołudniowych zajęć świetlicowych, a także poprzez wspieranie rozwoju zainteresowań oraz prowadzenie działań profilaktycznych w zakresie bezpieczeństwa i zagrożeń. W szeregu kwestionariuszach ankiet zwracano uwagę na konieczność rozwoju bazy sportowej oraz promocje sportu, umożliwiającego młodym ludziom zdrową konkurencję i zagospodarowanie czasu wolnego.

Pomoc dzieciom z perspektywy Poradni Psychologiczno -Pedagogicznej

W roku 2012 Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Kłobucku udzielała dzieciom i młodzieży zamieszkującym gminę w następujących formach:

- przesiewowe badania logopedyczne - 73 dzieci;
- badania i terapia logopedyczna -104 dzieci;
- przesiewowe badania psychologiczno - pedagogiczne dzieci 5 i 6 letnich - 122 dzieci;
- diagnoza psychologiczno - pedagogiczna - 192 dzieci , w tym wydano 16 orzeczeń o potrzebie kształcenia specjalnego; 10 orzeczeń o potrzebie nauczania indywidualnego; 112 opinii o dostosowaniu wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych, objęciu pomocą psychologiczno - pedagogiczną w szkole , przedszkolu; udzielono 46 porad;
- wczesne wspomaganie rozwoju -3 dzieci;

Poradnia oferowała dzieciom i młodzieży także warsztaty m.in.: "Komunikacja interpersonalna"- 57 osób, "Asertywnie czy agresywnie" - 136 osób, "Wyznaczamy własne granice" - 15 osób, "Nie daj się oszukać środkom odurzającym" - 208 osób, "Kilka słów o uzależnieniu" - 117 osób, "Żyj zdrowo" - 67 osób, "Zły dotyk" - 131 osób, "Jak radzić sobie ze stresem" - 123 osób oraz "My wszyscy w naszej klasie" -12 osób.

2.5. Kwestia osób bezrobotnych

Statystyki dotyczące bezrobocia w znacznym stopniu zniekształcają obraz zjawiska ze względu na duży stopień tzw. bezrobocia utajonego oraz powszechności „pracy na czarno”. Bezrobocie powoduje, iż standard życia wielu ludzi stale się obniża i rozszerza się obszar patologii społecznej.

Bezrobotnym, zgodnie z definicją ustawową, jest osoba pozostająca bez pracy, ale jednocześnie zdolna i gotowa do jej podjęcia w pełnym wymiarze czasu. Bezrobocie, przyczyniając się do zubożenia materialnego, w bezpośredni sposób wpływa na poziom życia rodzin, wywierając negatywne skutki zwłaszcza w postaci:

- dezintegracji rodziny,
- zmniejszenia siły wsparcia emocjonalnego i solidarności pomiędzy członkami rodziny,
- zwiększenia ryzyka zaistnienia patologii życia społecznego.

Długookresowe bezrobocie ma wpływ na ekonomiczną i psychospołeczną sferę życia człowieka bezrobotnego oraz jego rodzinę. Jednym z pierwszych skutków utraty pracy jest obniżenie standardu życia rodziny, także wtedy, gdy otrzymywane są świadczenia kompensujące płacę. Sytuacja materialna osób dotkniętych bezrobociem zależy od ich standardu życia w czasie trwania zatrudnienia, a zwłaszcza od posiadanych dóbr trwałego użytku, oszczędności i długów.

Duże znaczenie ma poziom, od którego zaczyna się proces degradacji ekonomicznej i społecznej. W najbardziej dramatycznej sytuacji są rodziny świadczeniobiorców pomocy społecznej, które od dawna korzystały z systemu wsparcia socjalnego z powodu np. niskich dochodów, wielodzietności, inwalidztwa. Trudności finansowe w takich rodzinach prowadzą do drastycznych ograniczeń wydatków nawet na podstawowe potrzeby bytowe.

Problem bezrobocia dotyczy nie tylko osoby nim dotkniętej, lecz także całej rodziny. Pogorszenie stanu funkcjonowania rodziny jest proporcjonalne do okresu pozostawania bez pracy, co przejawia się problemami opiekuńczo-wychowawczymi,

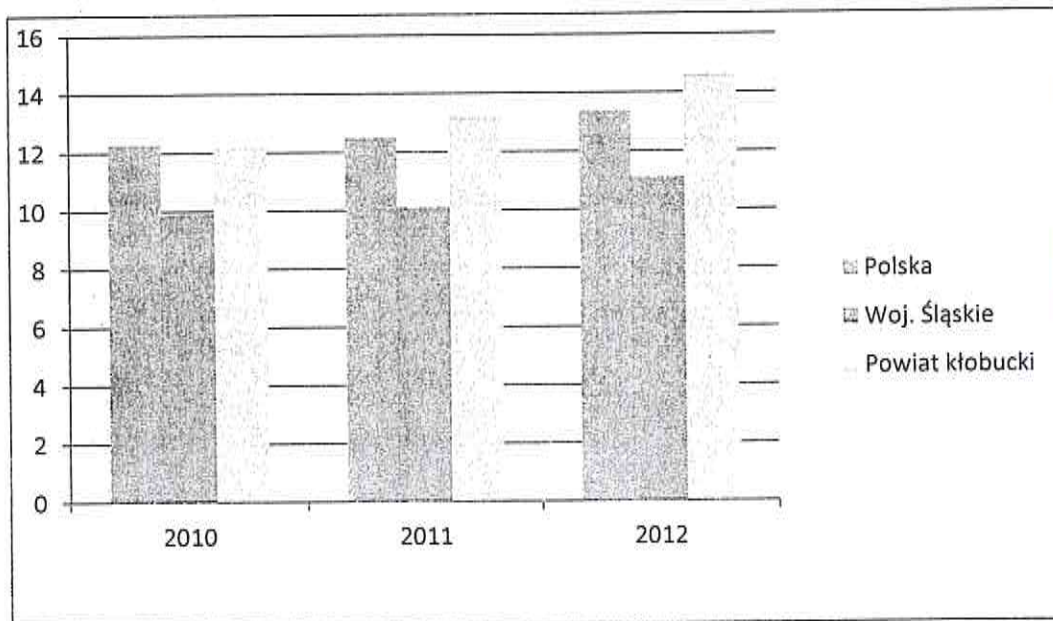
przemocą czy zanikiem autorytetu rodzicielskiego. Może także prowadzić do rozpadu rodziny. W tych okolicznościach pojawia się również groźba przyjmowania przez dzieci negatywnych wzorów osobowych, a w konsekwencji dziedziczenia statusu bezrobotnego.

Wzrost liczby bezrobotnych świadczeniobiorców powoduje przyrost ilości zadań z zakresu pomocy społecznej oraz zwiększenie puli wydatków na udzielanie pomocy. Sytuacja taka wymusza również konieczność dostosowania dotychczasowych form działania do nowych potrzeb. Ponieważ możliwości budżetu państwa i samorządu lokalnego są ograniczone, podstawowego znaczenia w pomocy w wychodzeniu z bezrobocia nabiera praca socjalna, która przyjmuje zróżnicowane formy.

Praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych to między innymi pomoc w planowaniu nowych koncepcji życia zawodowego, rozbudzanie motywacji do działania ukierunkowanego na zatrudnienie oraz technika kontaktu, która pozwala na uzależnienie pomocy – formy, wysokości i okresu wypłacania świadczenia – od aktywności bezrobotnego i jego rodziny.

Niepokojący jest wpływ bezrobocia na zachowania patologiczne. Szczególnie niebezpiecznym zjawiskiem staje się przemoc w rodzinie. Długie pozostawanie bez pracy stymuluje procesy dezintegracji życia rodzinnego. Przymusowa bezczynność zawodowa i nieuregulowany tryb życia wywołują zachowania dewiacyjne, skierowane na rodzinę i lokalne środowisko społeczne. Negatywne emocje związane z sytuacją bezrobocia przenoszone są na najbliższych – ofiarami przemocy i złego traktowania są najczęściej kobiety i dzieci. Długotrwałe bezrobocie, z jego negatywnymi konsekwencjami psychospołecznymi, wymaga stosowania odpowiednich form oddziaływań.

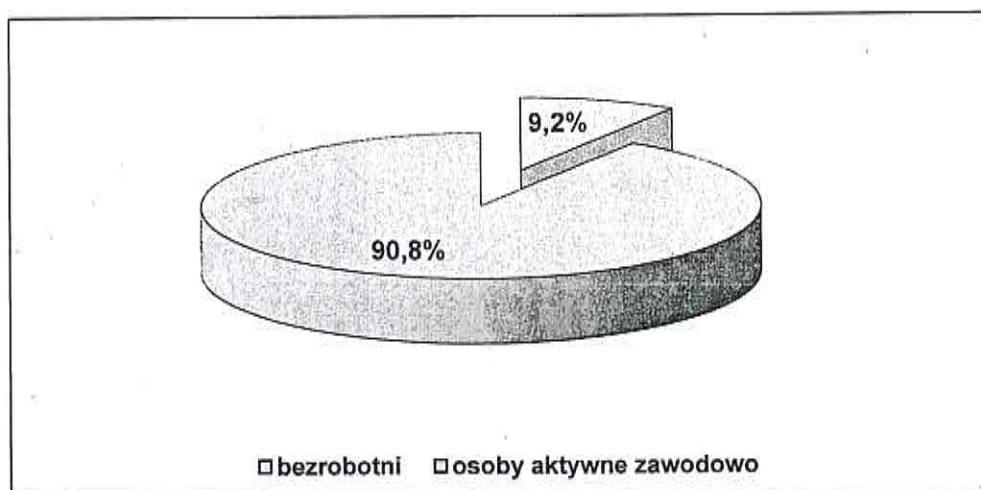
Wykres. Stopa bezrobocia w powiecie kłobuckim, w województwie śląskim i w kraju w latach 2010-2012

Dane Głównego Urzędu Statystycznego.

Stopa bezrobocia to procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie cywilnej ludności aktywnej zawodowo, ale bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego. Analizując powyższy wykres, należy stwierdzić, że powiat kłobucki cechuje się wyższą w porównaniu z województwem śląskim i krajem, stopą bezrobocia.

Wykres: Bezrobotni a osoby aktywne zawodowo z końcem 2012 roku

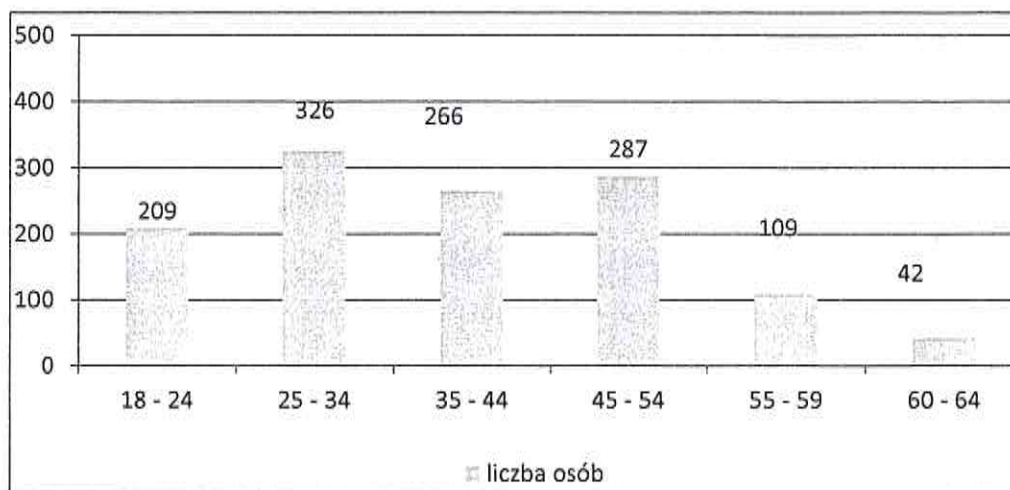

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Spośród 13.530 osób będących w wieku produkcyjnym z końcem 2012 roku, 1.239 osób pozostawało bez zatrudnienia.

Wykres: Bezrobotni według wieku w 2012 roku

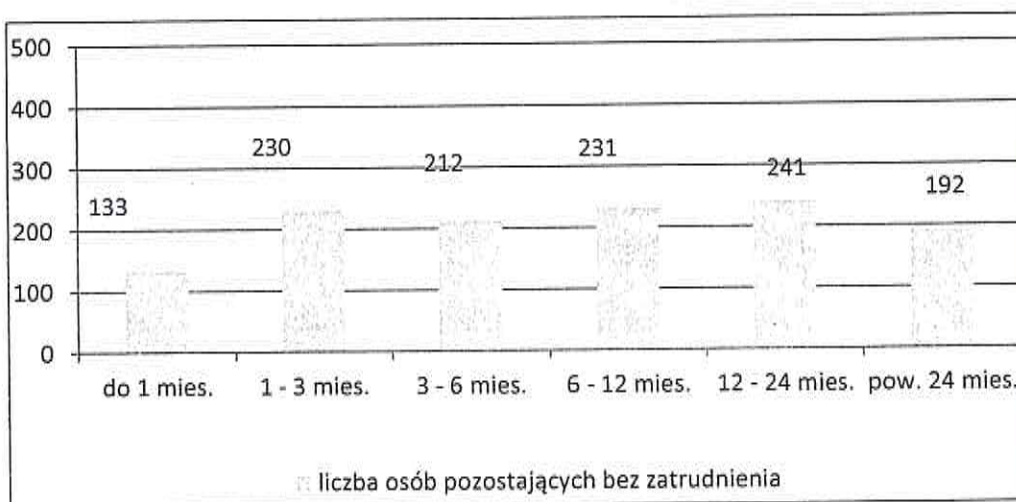

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Najliczniejszą grupę pozostających bez pracy stanowią osoby w wieku 25-34 lata. W rejestrach figuruje ich 326 ogółem. Kolejnymi grupami są osoby w przedziałach wiekowych 18-24 i 45-54 lata.

W grupie wiekowej od 55 do 59 lat zewidencjonowano 109 bezrobotnych, natomiast najmniej liczną grupę stanowią osoby w przedziale wiekowym od 60 do 64 lat – 42. Dane te świadczą o trudnościach w znalezieniu pracy przez ludzi młodych, kończących naukę oraz osoby w wieku 35-54 lata i zarazem oddają pozytywny obraz osób starszych, które, jak można mniemać, albo są w dalszym ciągu czynne zawodowo, albo zostały już objęte świadczeniami przedemerytalnymi.

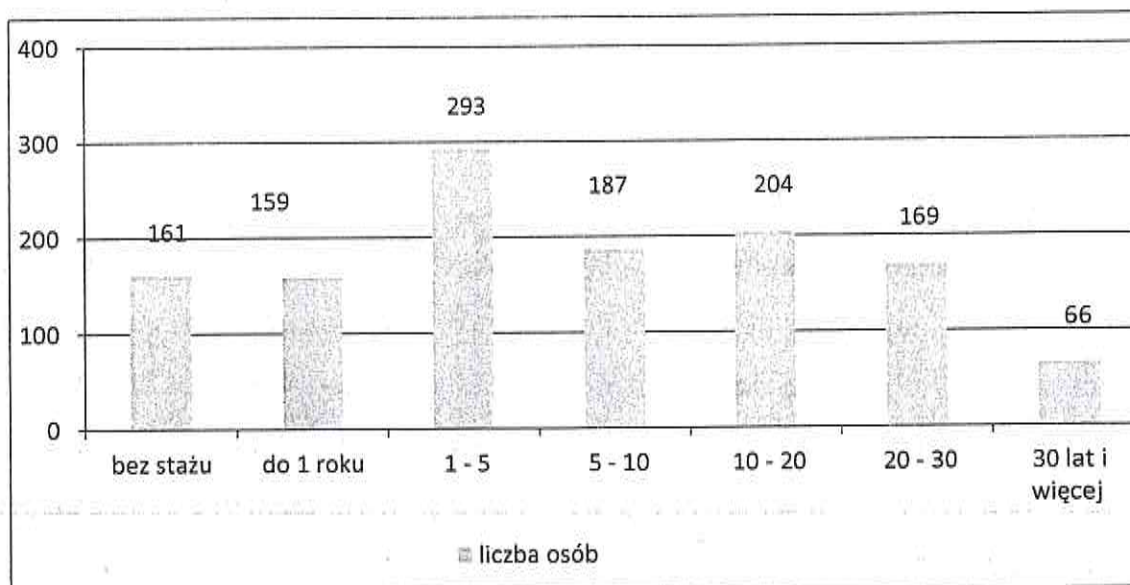
Wykres: Bezrobotni według czasu pozostawania bez pracy w 2012 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Z analizy danych wynika, iż najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby bezskutecznie poszukujące zatrudnienia od 12 do 24 miesięcy – ogółem 241 osób. Na podstawie danych statystycznych można stwierdzić, iż liczba osób bezrobotnych wzrasta proporcjonalnie do czasu pozostawania bez zatrudnienia. Jedyne odstępstwo stanowi grupa osób poszukujących pracy przez okres 1-3 miesiące.

Wykres: Bezrobotni według stażu pracy w 2012 roku

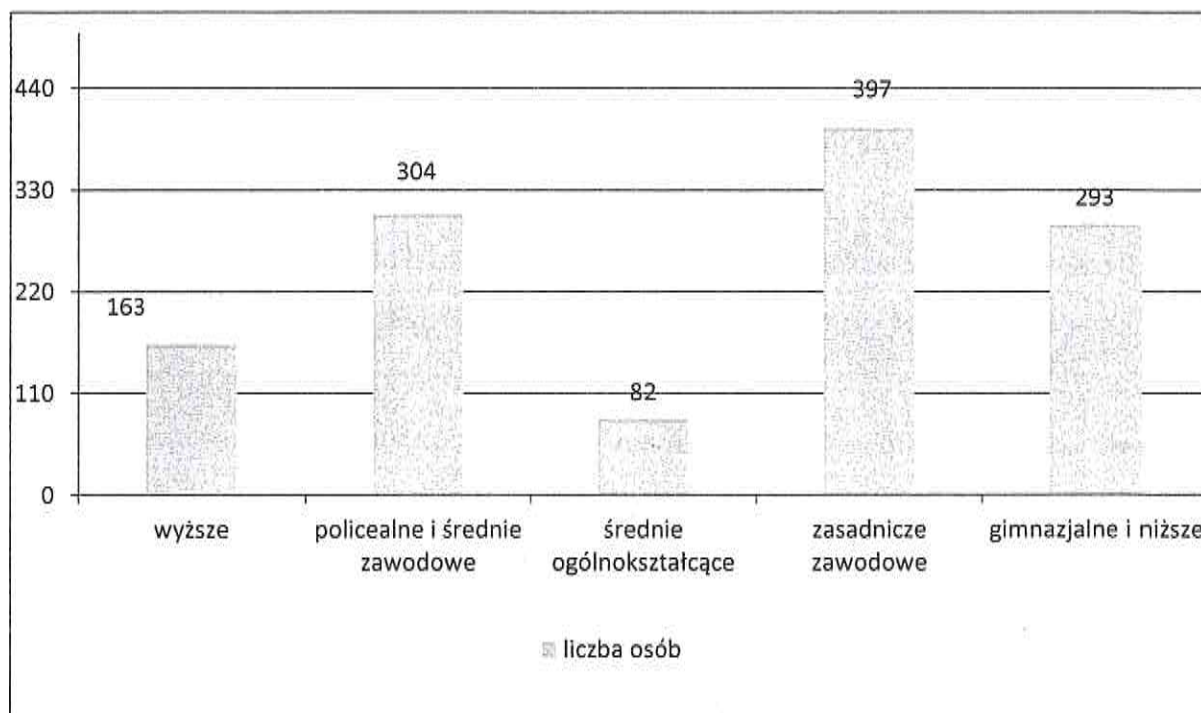

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku.

Najliczniej reprezentowaną grupę wśród bezrobotnych stanowią osoby młode często nieposiadające żadnego stażu pracy, lub te posiadające staż poniżej 5 lat. Taki stan rzeczy utrudnia rozpoczęcie kariery zawodowej osobom młodym, które kończą naukę, szukają pierwszej pracy i dotychczas nie miały okazji zdobyć doświadczenia zawodowego. Najmniej bezrobotnych zanotowano w grupie osób legitymujących się stażem 30-letnim i dłuższym – 66 osób.

Wykres: Bezrobotni według wykształcenia w 2012 roku

Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kłobucku

Poziom wykształcenia ma istotny wpływ na sytuację osoby na rynku pracy. Jak wskazuje wykres, najwyższe bezrobocie osiąga osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W tym przedziale aż 397 osób posiada status bezrobotnego. Kolejną liczną grupą bezrobotnych są osoby z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym – 304 osób. Znaczną grupę stanowią również osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym – 293 osób.